

FONDSVERWERVING EN BTW

De Wet op de omzetbelasting kent een vrijstelling voor fondsenwervende activiteiten door organisaties die voor hun primaire activiteiten zijn vrijgesteld van BTW. Om ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen te voorkomen, is de vrijstelling beperkt tot een bepaald maximum aan ontvangsten. Per 1 januari 2012 zijn enkele goedkeuringen ingetrokken, waardoor de vrijstelling een stuk is ingeperkt. Voor sommige organisaties, zoals wereldwinkels, vervalt die per 1 juli 2012 zelfs helemaal. De reden is dat een aantal Nederlandse goedkeuringen in strijd was met de BTW-richtlijn.

LET OP HET ONDERSCHIED TUSSEN LEVERINGEN EN DIENSTEN

Veel stichtingen zijn voor hun hoofdactiviteiten vrijgesteld van BTW, maar de nevenactiviteiten vallen dan vaak niet onder de vrijstelling. Voor *fondsvererving* bestaat wel een vrijstelling, waardoor - mits de nevenactiviteiten hiervoor niet te grote vormen aannemen - deze stichtingen toch vrijgesteld kunnen blijven van BTW.

Onder fondsenwerving wordt verstaan: *het verrichten van leveringen en diensten van bijkomstige aard, voor zover die leveringen en diensten voortvloeiën uit activiteiten ter verkrijging van financiële steun*. Deze moet betrekking hebben op de primaire activiteiten van de stichting. Bij de vrijstelling voor fondsenwerving wordt onderscheid gemaakt tussen leveringen en diensten, omdat er drempelbedragen bestaan.

Bij fondsenwerving wordt door een vereniging, stichting of (maatschappelijke) organisatie zelf of door een externe partij geld bijeengebracht met een bepaald doel. Het leveren van een (tegen)prestatie is niet aan de orde of niet van belang. Veel organisaties zijn bekend met bijvoorbeeld verkoopacties, rommelmarkten, sponsorlopen die met inspanningen van leden geld kunnen opleveren. Er zijn ook (landelijke) fondsen die onder bepaalde voorwaarden financiële ondersteuning kunnen geven. Sommige fondsen zijn heel groot en hebben jaarlijks veel subsidiegeld te vergeven, andere daarentegen zijn juist klein en gespecialiseerd in één soort subsidie. Ook zijn er speciale sportfondsen of cultuurfondsen.

VERSCHILLENDE BRONNEN

Naast de overheid zijn er vier verschillende soorten geldgevers:

- particulieren (eenmalige gift of donateurs);
- bedrijven (eenmalige gift of sponsoring);

- vermogensfondsen (financiering initiatief);
- evenementen (door of voor een bepaald doel georganiseerd).

Drempelbedragen fondsenwervingsvrijstelling

De fondsenwervingsvrijstelling voor leveringen en voor diensten bestaan naast elkaar. Het kan zijn dat bijvoorbeeld een stichting voor de diensten boven de drempel komt, maar voor de leveringen onder de drempel blijft. In dat geval zijn de leveringen nog steeds vrijgesteld van BTW. Het is daarom aan te raden dit onderscheid tussen leveringen en diensten duidelijk te maken in de administratie.

Leveringen

Er is geen BTW over de leveringen verschuldigd als de opbrengst van bijvoorbeeld de verkoop van boeken, CD's, bloemen en kalenders niet meer bedraagt dan 68.067 euro per jaar. Voor carnavalsverenigingen geldt dat de totale omzet niet meer mag zijn dan 22.689 euro per jaar, omdat carnavalsverenigingen ook spijzen en dranken verstrekken. Een hogere vrijstellingsgrens leidt volgens de staatssecretaris tot concurrentieverstoring ten opzichte van horecaondernemers.

Diensten

Bij diensten in het kader van fondsenwerving kunt u denken aan bijvoorbeeld het verlenen van toegang tot uitvoeringen, demonstraties, wedstrijden, toertochten, fancyfairs, exposities, sponsoring (het maakt hierbij geen verschil of het gaat om bijvoorbeeld sponsoring in geld of in natura), kantineactiviteiten (zoals het verstrekken van spijzen, dranken, rookwaren en der-

gelijke artikelen, exploitatie van speelautomaten), of advertentie-inkomsten uit ledenbladen.

De verstrekking van bladen aan de leden met informatie over de eigen activiteiten van de vereniging of instelling waarvan de primaire activiteiten zijn vrijgesteld of niet belast zijn, kan buiten de btw-heffing blijven.

Er is geen btw verschuldigd over de diensten als de opbrengst niet hoger is dan 22.689 euro per jaar. Voor sportverenigingen geldt een drempelbedrag van 31.765 euro per jaar voor diensten in het kader van fondsenwerving.

Giften, donaties en contributies tellen niet mee bij het bepalen of de leveringen/diensten onder de drempelbedragen blijven. Onder een gift wordt verstaan een bijdrage uit vrijgevigheid in geld of natura. Sponsoring is geen gift, omdat er een reclamediens tegenover staat. Ook opbrengsten in het kader van Lotto, Toto en de Grote Clubactie tellen niet mee. Dus organisaties die vrijgestelde prestaties verrichten, hoeven geen btw af te dragen over de wederverkoop van Lotto, Toto en loten voor de Grote Clubactie, ongeacht de hiermee behaalde opbrengst. De opbrengst van deze (weder)verkoop blijft buiten beschouwing bij de beoordeling of de grensbedragen worden overschreden.

Deze grensbedragen voor leveringen en diensten gelden onafhankelijk van elkaar. Dit betekent dat als één van de grensbedragen wordt overschreden, slechts de fondsenwervende ontvangsten in de categorie waarin de overschrijding plaatsvindt, in de btw-heffing worden betrokken. Als een organisatie een of beide grenzen overschrijdt, maar de overschrijding is te wijten aan bijzondere eenmalige omstandigheden of redelijkerwijs niet is voorzien voor

een bepaald jaar, dan vindt in dat jaar geen btw-heffing plaats. Als zich in het volgende jaar opnieuw een overschrijding voordoet, dan vindt die btw-heffing wél plaats.

Bijzondere evenementen/acties

Het komt voor dat uit ideële overwegingen bijzondere evenementen worden georganiseerd. De opbrengsten van die evenementen zijn bestemd voor een 'goed doel', bijvoorbeeld voor hulp aan aids-patiënten of de instandhouding van een theater. De organisatoren/ondernemers kunnen voor deze evenementen op de normale wijze btw verschuldigd zijn. Kenmerkend hiervoor is dat de afnemers voor de aangeboden prestaties een substantieel hogere prijs betalen dan gebruikelijk is. De opbrengst van het deel dat als gift bestemd is, blijft onder voorwaarden buiten de btw-heffing. Het is daarbij niet van belang dat de organisator van het evenement meer dan alleen het giftelement aan het goede doel steedt. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat hijzelf (of andere betrokkenen) voor zijn werkzaamheden geen of een lagere vergoeding vraagt dan gebruikelijk is. Niet alle neveninkomsten kunnen onder de vrijstelling voor fondsenwerving vallen. Hierbij gaat het niet meer om fondsenwervende activiteiten voor de primaire activiteiten van de stichting. Het verlenen van toegang tot en het verstrekken van spijzen en dranken tijdens 'grotere' evenementen is bijvoorbeeld belast met btw.

Uitlenen/detacheren van personeel

Het uitlenen of detacheren van personeel wordt niet als een fondsenwervende dienst aangemerkt. De stichting zal dan ook btw over de opbrengst moeten afdragen aan de Belastingdienst. Wel kan de stichting de btw over de inkoop in aftrek brengen.

Fondsverwerving door andere organisaties

Er bestond ook een vrijstelling om 'fondsenwerving door andere organisaties' die werkzaam zijn op sociaal, recreatief of cultureel terrein buiten de BTW-heffing te houden. Deze goedkeuring is per 1 januari 2012 ingetrokken, omdat ze in strijd is met de BTW-richtlijn, met een overgangsregeling tot 1 juli 2012. Dus per 1 juli 2012 zijn de prestaties van een steunstichting bij een vereniging of de 'stichting vrienden van...' belast met BTW.

Stichting vrienden van... / steunstichtingen

Steunstichtingen zijn organisaties die geld inzamelen voor een bepaalde (doorgaans) sociale, recreatieve of culturele organisaties, zoals musea, zorgboerderijen en sportverenigingen. Dit kunnen zij doen door middel van evenementen, zoals veilingen of benefietgala's. De fondsenwervende activiteiten zijn de hoofdactiviteit van de stichting. Deze zijn tot 1 juli 2012 vrijgesteld van BTW als de verkoop van goederen en/of het verrichten van diensten:

- op het publiek is gericht;
- niet doorlopend of langdurig is;
- bedoeld is om gelden te verwerven om een specifieke, van BTW vrijgestelde of niet-belaste activiteit op sociaal, cultureel, recreatief of sportief terrein te financieren;
- onder zodanige omstandigheden plaatsvindt dat het publiek zich ervan bewust is dat de opbrengst bestemd is voor het bedoelde doel.

Tevens geldt als voorwaarde dat de stichting geen BTW in aftrek mag brengen. Ook moet de begunstigde stichting voor het verrichten van de fondsenwervende leveringen of diensten een vrijstelling kunnen toepassen. Deze laatste voorwaarde heeft tot gevolg dat de fondsenwervende stichting geen gebruik kan maken van de vrijstelling als de begunstigde stichting zelf de vrijstelling voor fondsenwerving al volledig heeft benut. Hiermee wordt voorkomen dat verschillende keren van de vrijstelling gebruikgemaakt kan worden.

De fondsenwervende activiteiten van stichtingen 'vrienden van.../steunstichtingen worden vanaf 1 juli 2012 in de heffing van omzetbelasting betrokken. Zij moeten vanaf 1 juli 2012 nagaan of zij over hun ontvangsten BTW moeten afdragen. Gelukkig hebben deze stichtingen door de overgangsmaatregel iets langer de tijd om maatregelen te treffen (denk aan het opheffen van de steunstichting en de activiteiten onderbrengen in de hoofdstichting als in dat geval onder de vrijstelling voor fondsverwerving gebleven wordt). Steunstichtingen kunnen de BTW-plicht ook voorkomen

als zij slechts eenmalig een activiteit organiseren. Er is dan geen sprake van ondernemerschap en dus hoeft er ook geen BTW te worden afgedragen.

Amateurtoneel, amateurmuziek, carnavals- en kleindierverenigingen

Om de huidige praktijk in stand te houden en om een richtlijnconforme wetgeving te hanteren, zijn amateurtoneel-, amateurmuziek-, carnavals- en kleindierverenigingen opgenomen in bijlage B van het uitvoeringsbesluit omzetbelasting, waardoor zij alsnog buiten de BTW-heffing blijven. De vrijstelling voor fondsenwerving is daardoor vanaf 1 januari 2012 voor deze organisaties verplicht. Voorheen betrof de vrijstelling voor deze organisaties een goedkeuring, nu is het een wettelijke vrijstelling.

Wereldwinkels

Voor wereldwinkels blijft bij wijze van overgangsregeling tot 1 juli 2012 de vrijstelling voor fondsenwerving van toepassing. Vanaf deze datum zijn de fondsenwervende prestaties van wereldwinkels wel belast met BTW. Er bestaat dus geen keuze meer.

Kerken en buurtverenigingen

Organisaties, zoals kerken en buurtverenigingen, zijn ook voor hun fondsenwervende activiteiten met ingang van 1 januari 2012 BTW verschuldigd, voor zover het geen donaties of giften betreft.

Kantineregeling

De kantineregeling is nog niet geactualiseerd maar dat zal zeer binnenkort plaatsvinden.

CONCLUSIE

BTW en fondsverwerving, het blijft een moeilijk verhaal. Er zijn veel uitzonderingen op dit gebied en in de praktijk blijkt dat bestuurders van stichtingen er in eerste instantie niet aan denken dat ook stichtingen te maken krijgen met belastingen, zoals de BTW. Het is verstandig om de fiscale positie van een stichting eens goed tegen het licht te houden. De BTW-vrijstelling voor fondsenwerving is aanmerkelijk ingeperkt. De staatssecretaris heeft dit gedaan onder druk van de Europese Commissie. Deze vond de oude Nederlandse goedkeuringen in strijd met de Europese BTW-richtlijn. In de praktijk is men druk bezig een weg te vinden in deze nieuwe situaties om problemen met de vrijstelling te voorkomen. Zo worden steunstichtingen en stichtingen vrienden van ... voor 1 juli 2012 opgeheven. ☒

ADVERTENTIE